

a snahu pokračovat v úsilí o vytvoření demokratické, svobodné a všestranně sociálně zabezpečené společnosti v naší zemi.

V případě potřeby zašlete podpisy na adresy:

Martin Litomiský
Doudova 6
Praha 4

Karel Štindl
Americká 39
Praha 2

ÚSD, Sb. DI, cyklostylová kopie strojopisu, 1 s.

1) Leták není datován, časové určení upřesnil E. Mandler, podle jehož sdělení měl být rozdáván na manifestaci. Většinu kolportérů zadržela policie.

27

1988, [říjen] ¹⁾, Praha. – Text první části rozhovoru E. Mandlera pro rozhlasovou stanici Svobodná Evropa „Slovo má Demokratická iniciativa“.²⁾

Slovo má Demokratická iniciativa – část I

Otázka: Ještě dříve, než dostanete slovo, je naší povinností představit vás posluchačům. Někteří z nich vás už sice znají, ale jiní nemají o vaši činnosti přesné představy.

DI: Proto tu jsem. Abych hovořila o našem světě a – pokud bude třeba – také o sobě.

Otázka: Nejdříve tedy stručně o vás. Představte si dotazník: místo a datum narození, třídní původ rodičů, příbuzní v zahraničí, však už to znáte.

DI: Narodila jsem se před rokem, 16. září 1987 ³⁾ v Praze.

Otázka: Tedy před pouhým rokem.

DI: Pro lidský život většinou není jeden rok příliš dlouhá doba, ale pro společenské a politické hnutí – a o takové hnutí dnes už v našem případě nepochybně jde – je to dost. Co všechno jen se za ten jediný rok událo! Aniž se jakkoli vyvyšujeme a přeceňujeme, můžeme říci, že jsme k tomu jakousi špetkou a trochou také přispěli.

Otázka: Můžete uvést nějaký příklad ?

DI: Jeden jediný. V prosinci loňského roku jsme zaslali Federálnímu shromáždění ČSSR Podnět k vytvoření zákonů v jubilejním roce 1988. Kroně jiného jsme v něm napsali: „K jubilejnímu roku 1988 předkládáme Federálnímu shromáždění ČSSR:

a) podnět k vypracování zákona o státním svátku ČSSR. Státním svátkem nechť je opět 28. říjen, den založení samostatného československého státu...“

Jak je vidět, návrh se ujal.

Otázka: Ano, i když celá věc je jistě složitější. Ale vraťme se k začátku vaší činnosti. Teď tedy máte slovo – slovo má Demokratická iniciativa.

DI: Úplným počátkem byl dopis z 16. září 1987 ⁴⁾, adresovaný všem členům FS ČSSR s naléhavou žádostí, aby poslanci vyvinuli úsilí k započatí demokratizačního procesu v ČSSR. Dopis stručně líčí krizovou situaci československé společnosti a zdůrazňuje potřebu postupných, dobře uvážených personálních změn ve vrcholných orgá-

nech, a to mimo jiné také proto, aby byla obnovena důvěra mezi vládou a obyvatelstvem. Dále dopis vznášá pět požadavků:

- zrušení kádrového řízení a nomenklatury
- vytvoření objektivní, pravdivé informační soustavy
- reorganizaci NF a možnost zakládat nové organizace i mimo její rámec
- radikální zlepšení životního prostředí v Praze jako vzor celkové úpravy životního prostředí v republice
- zrovnoprávnění občanů, kteří pro své přesvědčení nesmějí mít plná práva, a amnestii pro politické vězně.

Otázka: V této stručné formě to zní až příliš tezovitě.

DI: Ano. To je ovšem také tím, že vlastně o teze jde. O teze vztahující se k otázkám nejen závažným, ale mnohdy i složitým. Následující čtvrt roku jsme věnovali pokusům rozpracovat je jako podněty k vytvoření zákonů a opět jsme je adresovali poslancům FS. Zmíníme se o nich, jsou i po roce stejně aktuální, takže budeme jejich hlavní požadavky opakovat na Václavském náměstí v Praze 28. října. Teď ale zůstaneme u návrhu, který tu už byl uveden, podnětu k vytvoření zákonů o jubilejním roce 1988. V jeho úvodu se uvádí: „V roce 1988 uplyne 70 let od založení samostatného československého státu, Československé republiky. Okolnosti a krátká historie republiky jsou bohužel dnešním mladým generacím známy pouze podle jejich zvětčených negativních stránek. Samostatný stát Čechů a Slováků byl však výsledkem dlouhodobého demokratického úsilí a snažení, přičemž nový stát při vši složitosti tehdejšího evropského vývoje tyto demokratické tendence dále rozvíjel. To vše dnes upadá v zapomnění.“

V době, kdy v evropských socialistických státech sílí požadavky demokratických reforem, je účelem jubilejního roku 1988 seznámit českou a slovenskou veřejnost s demokratickými tradicemi našich národů se zvláštním zřetelem k vzniku a vývoji předmnichovské republiky a k osobě jejího prvního prezidenta Tomáše G. Masaryka.“

Otázka: A co další podněty ?

Odpověď: O těch budeme hovořit příště.

ÚSD, Sb. DI, strojopis – kopie s rukopisnou poznámkou v záhlaví „vysíláno ve Sv. Evropě 1988“⁵⁾, 2 s.

- 1) Dokument není datován, časové určení se oprá o údaj uvedený v předávacím seznamu.
- 2) Dle sdělení E. Mandlera, který odpovídal na otázky Svobodné Evropy, nebyla druhá část vysílána.
- 3) Jde o nepřesné datování – viz dok. č.1, kde datum určil jeho původce na 18. září 1987.
- 4) Totéž.
- 5) Jde zřejmě o předem připravený text vysílání.